

12561

“Do our Prophets Teach Us History?”

Rav Yosef Carmel

Torah in Motion – Toronto, Canada – April 2016

1. מלכים ב פרק טו

(א) בשנת עשרים ושבע שנה לירבעם מלך ישראל מלך עזריה בן אמציה מלך יהודה:
(ב) בן שש עשרה שנה היה במלכו וחמשים ושתים שנה מלך בירושלם ושם אמו יכליהו מירושלם:

סדר עולם רבה פרק יט

עזיהו וירבעם מלכו כאחת, אלא שירבעם מלך בימי אביו שנה אחת, שנאמר וירבעם ישב על כסאו (מלכים ב יג ג), בשנת עשרים ושבע שנה לירבעם מלך ישראל מלך עזריה בן אמציה וגו' (שם/מלכים ב' טו א), **אפשר לומר כן**, והלא שניהם מלכו כאחת, אלא שמלך מלכות מנוגעת, וכן הוא אומר ויהי עזיהו המלך וגו' (דברי הימים ב כו כא),

רש"י

אפשר לומר כן והלא עזיהו וירבעם מלכו כאחת כמו שפי' בסמוך אלא מה ת"ל בשנת עשרים וז' לירבעם מלך עזריה שמלך מלכות מנוגעת למדנו שנתנגע בשנת כ"ז למלכותו:

רד"ק

והלא בשנת י"ד שנה לירבעם מלך עזריה שהרי מלך ירבעם בשנת ט"ו לאמציהו ומלכות אמציהו כ"ט נמצא כי בשנת י"ד לירבעם מת אמציהו ומלך עזריה אלא פי' עשרים ושבע לירבעם בסוף מלכותו שהוא י"ד שנה לתחלת מלכותו מלך עזריה כי מ"א מלך ירבעם וי"ד וכ"ז הרי מ"א

אברבנאל בהקדמה לספר ישעיהו

לא יתחייב מזה שיהיה פי' הכתוב שדבר ה' בתחלה להושע קודם לשאר הנביאים אבל יהיה ענינו שבעבור שספר הכתוב שנבא הושע בימי עזיהו יותם אחז חזקיהו מלכי יהודה ובימי ירבעם בן יואש מלך ישראל וידענו שעזיהו מלך בשנת כ"ז למלכות ירבעם בן יואש...

2. מלכי יהודה וישראל

מס' שנות מלוכה	מקור בספר מלכים	מס' שנות מלוכה	מקור בספר מלכים	מס' שנות מלוכה	מקור בספר מלכים
7	י"א א	28	יהוא	י' לו	עתליה
40	י"ב א	17	יהואחז	יג א	יהואש
29	י"ד א	16	יואש	יג יא	אמציה
52	ט"ו ב	41	ירבעם השני	יד כג	עזיהו

טו ח	0.5	זכריהו			
טז יג	0.085	שלם בן יבש			
טז יז	10	מנחם בן גדי			
טז כג	2	פקחיה בן מנחם			
	<u>114</u>			<u>128</u>	

3. מלכים ב פרק יד

- (א) בשנת שמיים ליואש בן יואחז מלך ישראל מלך אמציהו בן יואש מלך יהודה
 (ח) אז שלח אמציה מלאכים אל יואש בן יואחז בן יהוא מלך ישראל לאמר לכה נתרצה פנים:
 (ט) וישלח יואש מלך ישראל אל אמציהו מלך יהודה לאמר החוח אשר בלבנון שלח אל הארז אשר בלבנון לאמר תנה את בתך לבני לאשה ותעבר חית השדה אשר בלבנון ותרמס את החוח:
 (י) הנה הפית את אדום ונשאף לך הפכד ושב בביתך ולמה תתגרה ברעה ונפלתה אתה ויהודה עמך:
 (יא) ולא שמע אמציהו ויעל יואש מלך ישראל ויתראו פנים הוא ואמציהו מלך יהודה בבית שמש אשר ליהודה:
 (יב) וינגף יהודה לפני ישראל וינסו איש לאהלו לאהלו:
 (יג) ואת אמציהו מלך יהודה בן יואש בן אחזיהו תפש יואש מלך ישראל בבית שמש ויבאו ויבא ירושלים ויפרץ בחומת ירושלים בשער אפרים עד שער הפנה ארבע מאות אמה:
 (יד) ולקח את כל הזהב והכסף ואת כל הכלים הנמצאים בית יקנו ובאצרות בית המלך ואת בני המערכות וישב שמרונה:
 (טו) ויתר דברי יואש אשר עשה וגבורתו ואשר נלחם עם אמציהו מלך יהודה הלא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי ישראל:
 (טז) וישפב יואש עם אבתיו ויקבר בשמרון עם מלכי ישראל וימלך ירבעם בנו תחתיו: פ
 (יז) ויחי אמציהו בן יואש מלך יהודה אחרי מות יואש בן יואחז מלך ישראל חמש עשרה שנה:
 (יח) ויתר דברי אמציהו הלא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי יהודה:
 (יט) ויקשרו עליו קשר בירושלם וינסו לבישה וישלחו אחריו לבישה וימתהו שם:
 (כ) וישאו אתו על הסוסים ויקבר בירושלם עם אבתיו בעיר דוד:
 (כא) ויקחו כל עם יהודה את עזריה והוא בן שש עשרה שנה וימלכו אתו תחת אביו אמציהו:
 (כב) הוא בנה את אילת וישבה ליהודה אחרי שכב המלך עם אבתיו: פ
 (כג) בשנת חמש עשרה שנה לאמציהו בן יואש מלך יהודה מלך ירבעם בן יואש מלך ישראל בשמרון ארבעים ואחת שנה:
 (כד) ויעש הרע בעיני יקנו לא סר מפל חטאות ירבעם בן נבט אשר החטיא את ישראל:
 (כה) הוא השיב את גבול ישראל מלבוא חמת עד ים הערבה כדבר יקנו אלהי ישראל אשר דבר ביד עבדו יונה בן אמתי הנביא אשר מגת החפר:
 (כו) כי ראה יקנו את עני ישראל מרה מאד ואפס עצור ואפס עזוב ואין עזר לישראל:
 (כז) ולא דבר יקנו למחות את שם ישראל מתחת השמים ויושיעם ביד ירבעם בן יואש:
 (כח) ויתר דברי ירבעם וכל אשר עשה וגבורתו אשר נלחם ואשר השיב את דמשק ואת חמת ליהודה בישראל הלא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי ישראל:

4. מלכים ב פרק טו

- (ח) בשנת שלשים ושמנה שנה לעזריהו מלך יהודה מלך זכריהו בן ירבעם על ישראל בשמרון ושישה חודשים:
(ט) ויעש הרע בעיני יקנוק באשר עשו אבתיו לא סר מחטאות ירבעם בן נבט אשר החטיא את ישראל:
(י) ויקשור עליו שלם בן יבש ויפכו קבלעם וימיתו וימלוך תחתיו:
(כג) בשנת חמשים שנה לעזריהו מלך יהודה מלך פקחיה בן מנחם על ישראל בשמרון שנתים:

רש"י

(ח) בשנת שלשים ושמנה שנה לעזריהו מלך יהודה מלך זכריהו - אף מכאן יש ללמוד שמלך עזריהו משמת יואש מלך ישראל ט"ו שנה בחיי אמציה אביו שאם לא עמד עד שמת אביו נמצא שלא עמד עד בשנת ט"ו לירבעם בן יואש וירבעם מלך ארבעים ואחת נמצא שמת ירבעם בשנת כ"ז לעוזיהו והיאך הוא אומר בשנת ל"ח אלא על כרחך עוזיהו וירבעם מלכו כאחת אלא שירבעם מלך בחיי אביו יהואש ג' שנים לכך הוא אומר וירבעם ישב על כסאו וישב כבר ועוזיהו עמד משמת יואש ומלך ירבעם מלכות שלמה ובסדר עולם ראיתי שירבעם מלך בחיי אביו שנה ואיני יודע אם שבוש הסופרים הוא שאינו יכול ליישב בשנת שלשים ושמנה לעזריהו מלך זכריהו אלא בענין זה:

רד"ק

(ח) בשנת ל' ושמנה שנה לעזריהו - אם כדברי רז"ל שעזיהו וירבעם מלכו כאחת היה לו לומר בשנת ארבעים ואחת לעזריהו מלך זכריהו בן ירבעם אלא שנאמרה לדעתם כי זכריהו מלך בחיי אביו ג' שנים וזה לא מצאנו בכתוב וגם בעל סדר עולם לא דבר בזה דבר ואותם ג' שנים מנה אותם לזכריהו וגם לדברינו יתרים י"א שנה ונאמר כי אותם י"א שנה מלך זכריהו בימי אביו ולא ידענו למה אלא כן נראה לפי החשבון:

5. דברי הימים ב פרק כו

- (ה) ויהי לדרש אלהים בימי זכריהו המבין בראת האלהים ובימי דרשו את יקנוק הצליחו האלהים: ס
(ו) ויצא וילקחם בפלשתים ויפריץ את חומת גת ואת חומת יבנה ואת חומת אשדוד ויבנה ערים באשדוד ובפלשתים:
(ז) ויעזרהו האלהים על פלשתים ועל הערביים הערבים הישבים בגור בעל והמעונים:
(ח) ויתנו העמונים מנחה לעזיהו וילך שמו עד לבוא מצרים פי החזיק עד למעלה:
(ט) ויבן עזיהו מגדלים בירושלם על שער הפנה ועל שער הגיא ועל המקצוע ויחזקם:
(י) ויבן מגדלים במדבר ויחצב ברות רבים פי מקנה רב הנה לו ובשפלה ובמישור אפרים וכרמים בקרים ובפרקל פי אהב אדמה הנה: ס
(יא) ויהי לעזיהו חיל עשה מלחמה יוצאי צבא לגדוד במקסר פקדום בנד יעואל יעיאל הסופר ומעשיהו השופר על יד חנניהו משורי המלך:
(יב) כל מספר ראשי האבות לגבורי חיל אלפים ושיש מאות:
(יג) ועל ידם חיל צבא שלש מאות אלף ושבעת אלפים וחמש מאות עושי מלחמה בכח חיל לעזר למלך על האויב:
(יד) ויבן להם עזיהו לכל הצבא מגנים ורמחים וכובעים ושרינות וקשתות ולאבני קלעים:
(טו) ויעש בירושלם חשבנות מחשבת חושב להיות על המגדלים ועל הפנות לירוא בתצים ובאבנים גדלות ויצא שמו עד למרחוק פי הפליא להעזר עד פי חזק:
(טז) וכחזקתו גבה לבו עד להשחית וימעל ביקנוק אלהיו ויבא אל היכל יקנוק להקטיר על מזבח הקטרת:

- (יז) ויבא אהריו עזריהו הפהן ועמו פהנים ליקנן שמונים בני חיל:
(יח) ויעמדו על עזיהו המלך ויאמרו לו לא לה עזיהו להקטיר ליקנן כי לפהנים בני אהרן המקדשים להקטיר צא מן המקדש כי מעלת ולא לה לכבוד מיקנן אלהים:
(יט) ויזעף עזיהו ובגדו מקטרת להקטיר ובזעפו עם הפהנים והצרעת זרחה במצחו לפני הפהנים בבית יקנן מעל למזבח הקטרת:
(כ) ויפן אליו עזריהו כהן הראש וכל הפהנים והנה הוא מצרע במצחו ויבהלוהו משם וגם הוא נדחף לצאת כי נגעו יקנן:

6. דברי הימים ב פרק כז

- (ז) ויתר דברי יותם וכל מלחמתיו ודרכיו הנם כתובים על ספר מלכי ישראל ויהודה

7. דברי הימים א פרק ה

- (יז) בלם התיחשו בימי יותם מלך יהודה ובימי ירבעם מלך ישראל: